

**Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód
w Szczecinie III Wydział Cywilny**

Pl. (...)

(...)-(...) S.

S., dnia 7 listopada 2017 r.

JS

Sygnatura akt III C 981/16

Kancelaria (...) S.A z siedzibą w K.

c/a

Sygnatura akt III C 981/16

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 27 stycznia 2017 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Joanna Suhecka

Protokolant:sekretarz sądowy Joanna Schultz

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2017 r. w Szczecinie

na rozprawie sprawy

z powództwa Kancelarii (...) S.A z siedzibą w K.

przeciwko A. S.

- o roszczenia z umowy pożyczki

I. zasądza od pozwanej A. S. na rzecz powoda Kancelarii (...) S.A z siedzibą w K. kwotę 416 zł (czteryście szesnaście złotych);

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 214,50 zł (dwieście czternaście złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem kosztów postępowania;

IV. nadaje wyrokowi w punkcie I i III rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III C 981/16

UZASADNIENIE

wyroku zaocznego z dnia 27 stycznia 2017r. wydanego w postępowaniu uproszczonym

Powód Kancelaria (...) S.A. w K. wniósł o zasądzenie od pozwanej A. S. kwoty 750 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 4 lipca 2015r. oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że jest następcą wierzyciela pozwanej, w wyniku dokonanej z nim w dniu 29 grudnia 2015r. umowy przelewu wierzytelności. W oparciu o tę umowę powód nabył wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki zawartej przez pozwaną w dniu 8 czerwca 2015r. na kwotę 416 zł za pośrednictwem platformy internetowej. Całkowita kwota jaką pozwana zobowiązała się zwrócić z tytułu umowy pożyczki to 750 zł, w tym kapitał, prowizja za udzielenie pożyczki w kwocie 104 zł oraz opłaty dodatkowe za monity telefoniczne i pisemne w kwocie 230 zł. Termin zwrotu pożyczki to dzień 3 lipca 2015r. Pozwana nie uregulowała należności w żadnej części.

Pozwana nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 czerwca 2015r. pozwana A. S. poprzez platformę internetową (...) zawarła z (...) Sp. z o.o. w W. umowę pożyczki na kwotę 416 zł. Kwota ta została pozwanej przekazana przelewem z dnia 8 czerwca 2015r. Pozwana zobowiązała się zwrócić pożyczkę w terminie 25 dni tj. do dnia 3 lipca 2015r. Prowizja za udzielenie pożyczki została ustalona na kwotę 104 zł, w oparciu o postanowienie § 4 ust. 1b umowy ramowej, zgodnie z którym za udzielenie pożyczki nalicza jest prowizja, która dla pożyczek udzielanych na okres od 7 do 30 dni wynosi 1% za każdy dzień udzielenia pożyczki. Pozwana nie spłaciła pożyczki. Wierzyciel naliczył pozwanej opłaty za monity w kwocie 230 zł.

Wierzytelność wynikająca z powyższej pożyczki została zbyta na rzecz Kancelarii (...) S.A. w K. na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 29 grudnia 2015r.

dowód: umowa przelewu wierzytelności k. 17-18, wyciąg z załącznika k. 19, umowa ramowa k. 22-23; historia operacji k. 25.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części, tj. co do należności z tytułu kapitału pożyczki wraz z odsetkami ustawowymi, a w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W takim wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (§2).

W niniejszej sprawie zaistniały podstawy do wydania wyroku zaocznego, jednakże roszczenie nie mogło zostać uwzględnione w całości, albowiem w ocenie Sądu zachodziły uzasadnione wątpliwości co do tego, czy powodowi przysługuje roszczenie z tytułu prowizji i opłat za monity w wysokości wskazanej w pozwie.

Nie budziło wątpliwości, że pozwana zawarła przedmiotową umowę pożyczki z (...) Sp. z o.o. w W. i otrzymała kwotę 416 zł. Okoliczność ta wynikała nie tylko z niezaprzeczonych twierdzeń powoda, lecz nadto potwierdzał ją materiał przedstawiony w sprawie, a żadne okoliczności podważające jego wiarygodność nie zostały ujawnione. Należało zatem uwzględnić roszczenie z tytułu zwrotu udzielonej pożyczki, w oparciu o art. 720 § 1 k.c. Z przedstawionych przez powoda twierdzeń i treści umowy ramowej (wysokości naliczonej prowizji uzależnionej od okresu udzielenia pożyczki) wynikało, że pozwana zobowiązała się do zwrotu pożyczki w terminie 25 dni. Roszczenie o odsetki znajduje swoje oparcie w postanowieniach umowy ramowej oraz w art. 481 § 1 k.c. Omyłkowo w punkcie I wyroku nie znalazło się rozstrzygnięcie w zakresie odsetek ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 lipca 2015r.

W odniesieniu do roszczenia z tytułu prowizji w kwocie 104 zł Sąd uznając, że istnienie tego roszczenia budzi uzasadnione wątpliwości, miał na względzie postanowienie umowy ramowej, w oparciu o które prowizja została naliczona w takiej wysokości. Mianowicie, zgodnie z § 4 ust. 1b umowy ramowej przy pożyczkach spłacanych jednorazowo zawartych na okres od 7 do 30 dni prowizja wynosi 1 % za dzień. Również dla pożyczek zawartych na dłuższy okres ze spłatą rozłożoną na raty prowizja naliczana jest jako procent od pożyczonej kwoty w zależności

od okresu, na jaki pożyczka została zawarta (§ 4 umowy ramowej). Taki sposób określenia wysokości prowizji wprost świadczy o tym, że prowizja w istocie pełniła rolę odsetek od pożyczonej kwoty, a dodatkowo jej wysokość wielokrotnie przekraczała odsetki maksymalne, określone w art. 359 § 2¹ i 2² k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy pożyczki. Marginalnie Sąd wskazuje, że w dniu 1 stycznia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1830), która znówelizowała m. in. art. 481 § 2 k.c. i art. 359 § 2¹ k.c., a tym samym zostało podtrzymane stanowisko ustawodawcy co do możliwości umownego określenia wysokości odsetek i to zarówno odsetek od czynności prawnej jak i za opóźnienie. Mając to na względzie Sąd uznał, że postanowienia umowy ramowej w zakresie określenia wysokości prowizji stanowią obejście ustawy i na podstawie art. 58 § 1 k.c. są nieważne, a tym samym nie wiążą pozwanej. Pod postacią prowizji pożyczkodawca wprowadził obowiązek z tytułu zapłaty odsetek w wysokości wielokrotnie przekraczających wysokość dopuszczalnych odsetek przy transakcjach umownych. Zważyć dodatkowo należy, że uzależnienie wysokości prowizji od okresu, na jaki pożyczka została udzielona i jednocześnie jej wysokości, nie jest zgodne z celem prowizji, jakim jest pokrycie kosztów pożyczkodawcy związanych z udzieleniem pożyczki. Za akceptacją takiego sposobu ukształtowania należności z tytułu prowizji nie przemawia nawet wysoka dostępność pożyczek oferowanych przez ten podmiot i wysokie ryzyko braku wypłacalności pożyczkobiorców. Podmiot trudniący się profesjonalnie oferowaniem produktów kredytowych winien w inny sposób zabezpieczyć ryzyko związane z prowadzoną działalnością niż poprzez stosowanie we wzorach umów postanowień umownych naruszających ustawę.

Zapisy umowy ramowej w zakresie sposobu naliczenia prowizji można także rozpatrywać na gruncie art. 385¹ § 1 k.c. Zgodnie z jego treścią postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienia umowy zgodnie z § 1 nie wiążą konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§2). W § 3 ustawodawca określił, że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Stosownie do § 4 ciężar dowodu, że postanowieniem zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Zgodnie z art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Postanowienie w przedmiocie prowizji nie jest głównym świadczeniem pożyczkodawcy, bowiem wykracza poza zakres obowiązków wynikających z art. 720 § 1 k.c. Ponieważ sposób określenia wysokości prowizji wynika z umowy ramowej, z którą pozwana mogła zapoznać się za pośrednictwem platformy internetowej, oczywistym jest, że nie miała żadnego wpływu na ustalenie wysokości prowizji. Rażąco naruszenie interesów pozwanej jest konsekwencją nałożenia na nią obowiązków o charakterze odsetek, w wysokości wielokrotnie przekraczającej dopuszczalne odsetki maksymalne.

Z powyższych przyczyn Sąd nie uwzględnił żądania co do kwoty 104 zł z tytułu prowizji.

W ocenie Sądu również uzasadnione wątpliwości zachodzą co tego, czy powstało roszczenie z tytułu monitów. Przede wszystkim powód nie przedstawił żadnych twierdzeń i okoliczności dotyczących naliczenia monitów w kwocie 230 zł, w szczególności, ile było monitów, kiedy i jak były realizowane, jakie kwoty zostały naliczone za każdy z nich. Powyższe powoduje, że Sąd rozpoznając powództwo nie posiadał żadnych informacji na temat tego, w jaki sposób dochodzona należność została ustalona poza lakonicznym twierdzeniem powoda, iż część dochodzonej należności pozwem to kwota 230 zł za monity pisemne i listowne. Nawet w załączniku nr 1 do umowy przelewu wierzytelności należność ta nie została wyszczególniona. Brak przedstawienia przez powoda nie tylko dowodów na wysokość roszczenia, lecz także twierdzeń w tym zakresie, powoduje, iż istnienie tego roszczenia we wskazanej wysokości budzi istotne wątpliwości. Należy podkreślić, że zasadą wyrażoną w art. 339 § 1 k.p.c. jest, iż w przypadku wydania wyroku zaoczego za

prawdziwe przyjmuje się twierdzenia powoda, to jednocześnie trzeba podkreślić, że w myśl tego przepisu istotne są twierdzenia o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą. Przez okoliczności faktyczne w rozumieniu art. 339 § 1 k.p.c. należy rozumieć twierdzenia o faktach, z których powód wywodzi roszczenie co do zasady i wysokości. Celem przedstawienia tych okoliczności jest uzasadnienia podstawy faktycznej i prawnej roszczenia. Stanowią one rozwinięcie i uzasadnienie stanowiska powoda co do tego, że roszczenie w danej wysokości mu przysługuje. Jeśli jednak powód w uzasadnieniu pozwu nie przedstawia żadnych bliższych informacji o tym, w jaki sposób ustalił roszczenie, to w istocie podnosi jedynie twierdzenie, iż roszczenie w danej wysokości mu przysługuje, wstrzymując się od przedstawienia okoliczności faktycznych, z których wynika jego wysokość.

Niezależnie od powyższego Sąd miał na względzie postanowienia zawarte w § 6 ust. 4 umowy ramowej. Zgodnie z ich treścią pożyczkodawca może przesłać pożyczkobiorcy będącemu w zwłoce wezwanie do zapłaty w formie pisemnej lub w formie wiadomości e-mail. Pożyczkobiorca zostanie obciążony kwotą 20 zł za wezwanie od pierwszego do czwartego, a za przesłanie piątego wezwania do zapłaty - kwotą 150 zł. Zdaniem Sądu tak określone koszty windykacji stanowią niedozwolone klauzule umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Co do zasady uznać należy, że postanowienia umowne przerzucające na konsumenta koszty windykacji określone w formie zryczałtowanych stawek umownych, co do których brak podstaw do przyjęcia, że były przedmiotem indywidualnych uzgodnień stron, stanowią postanowienia abuzywne. Również w tym przypadku, jak przy postanowieniach obejmujących prowizję, nie budziło wątpliwości Sądu, że na treść § 6 ust. 4 umowy ramowej dotyczącego opłat windykacyjnych pozwana nie miała żadnego wpływu, stanowią one element umowy, której treść ustalana jest według wzorca. Postanowienie to nie dotyczyło nadto głównych świadczeń stron, do których należy ze strony pożyczkodawcy wypłata pożyczonej kwoty, a ze strony pożyczkobiorcy spłata tej kwoty w wysokości i w terminach uzgodnionych przez strony. Pozostało do rozstrzygnięcia, czy zapis nakładający na pożyczkobiorcę obowiązek pokrycia kosztów czynności windykacyjnych dokonywanych przez pożyczkodawcę w trakcie umowy jest zgodny z dobrymi obyczajami i nie narusza interesów konsumenta. W tym zakresie, zdaniem Sądu, należy udzielić odpowiedzi przeczącej. Za niedozwoloną klauzulę należy uznać takie postanowienie, które w sposób nierównomierny rozkłada prawa, obowiązki lub ryzyko między stronami prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. W danym przypadku na mocy omawianych postanowień pożyczkodawcy zostało przyznane prawo do naliczenia zryczałtowanej opłaty za czynności związane z nieterminowym wykonywaniem przez pożyczkobiorcę umowy. Natomiast brak jest w umowie zapisów, które analogiczne uprawnienie przyznawałoby pożyczkobiorcy w przypadku nieprawidłowego wykonywania umowy przez drugą stronę. Zastrzeżenie budzi jednak przede wszystkim wysokość zryczałtowanych kosztów, nie zostały przedstawione żadne dowody ani twierdzenia pozwalających uznać, że koszty podjętych czynności w rzeczywistości wynosiły po 20 zł każda. Wręcz przeciwnie, sposób ukształtowania regulacji umownych wprost wskazuje na to, że stawka została przyjęta w całkowitym oderwaniu od rzeczywistych kosztów sporządzenia wezwań, nie sposób bowiem uznać, że koszt korespondencji listowej i e-mailowej jest taki sam. Brak jest nadto żadnego uzasadnienia dla ustalenia kosztu piątego wezwania na kwotę 150 zł, w sytuacji, gdy rodzaj tego wezwania (forma pismem lub e-mailowa) pozostał bez zmian w stosunku do pierwszych czterech wezwań. Zauważyć również należy, że powód w pozwie wskazuje na wezwania listowe i telefoniczne, podczas gdy te drugie nie zostały ujęte w postanowieniach umowy ramowej. Ponadto stwierdzić również należy, że dochodzenie wpłat od pożyczkobiorców na drodze postępowania windykacyjnego prowadzonego przez pożyczkodawcę nie jest typową formą egzekwowania świadczeń od dłużników. Decyzja o podjęciu takich czynności nie powinna zatem obciążać finansowo drugiej strony, gdyż nie są to koszty niezbędne do realizacji umowy. Koszty monitów i wezwań do zapłaty należy raczej zakwalifikować jako koszty mieszczące się w ramach obowiązku współdziałania stron przy wykonywaniu zobowiązania, zgodnie z art. 354 § 2 k.c. Stanowisko jak powyżej zostało wyrażone w przywołanym przez pozwanego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 lipca 2012r., sygn. akt XVII AmC 5205/11, jak również w innych analogicznych orzeczeniach tego Sądu np. z dnia 31 lipca 2012r. sygn. akt XVII AmC 5207/11, z dnia 24 września 2012r. sygn. akt XVII AmC 1385/11, z dnia 24 września 2012r. sygn. akt XVII AmC 1390/11. Uwzględniając te argumenty Sąd nie uwzględnił kwoty 230 zł z tytułu wezwań do zadłużenia.

Wobec powyższego Sąd oddalił powództwo co do pozostałej części roszczenia.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. przy uwzględnieniu zakresu, w jakim powód utrzymał się ze swoim roszczeniem tj. w 55 %. Do poniesionych przez niego kosztów procesu należała opłata od pozwu w kwocie 30 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego radcy prawnego w stawce minimalnej 360 zł. Poniesienie opłaty skarbowej od pełnomocnictwa nie zostało wykazane, dlatego nie została ona ujęta. Z kwoty 390 zł zasądzono od pozwanej 55% tj. 214,50 zł.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. wyrokowi w punktach I i III nadano rygor natychmiastowej wykonalności.